

Mat Rempit Dan Gejala Perlumbaan Haram Di Malaysia

ROZMI ISMAIL

ABSTRACT

This paper reported a preliminary study on Mat Rempit's activities and illegal motorcycle racing. Mat Rempit activities are becoming very popular among teenagers especially in major cities and towns in Malaysia. This phenomenon has created a new sub-culture amongst Malaysian teenagers. This study focused on psycho-social factors that encourage teenagers to involve in illegal motorcycle racing and to survey racing backgrounds (eg. racing types, time, places, prizes, etc.). Data was obtained through interview and live observations at the racing scene. One hundred racers and ex-racers had cooperated as respondents to feed this research with information. Results showed that Malay teenagers between 17-22 years old are the most involved in this activities. Also, moderating factors have been identified which are psychological factors where neurotic and extrovert personality traits and high level of self-esteem are found to correlate with racing involvement. Meanwhile, sociological factors such as peers, greatness flaunting culture and prizes are encouraging teenagers' involvement in illegal racing activities. Family and community roles to curb these unhealthy activities are suggested.

PENGENALAN

Prengg... prenggg... prenggggggg!!! Itulah bunyi yang kedengaran pada lewat malam yang sangat dibenci oleh penduduk di kebanyakan bandar. Berlumba di jalan awam dan Mat Rempit adalah dua perkataan yang sangat sinonim. Mat Rempit adalah nama jolokan yang diberi kepada penunggang motosikal yang menunggang secara laju, berlumba secara haram di jalan awam, mengganggu ketenangan orang awam di jalan raya dan membuat kecoh. Perkataan rempit sebenarnya adalah berasal daripada perkataan *ramp-it* iaitu menggambarkan pelumba memeras minyak di jalan raya (litar). Ia adalah sebahagian dari aktiviti berpelesenan remaja masa kini yang akhirnya menimbulkan pelbagai gejala dan permasalahan sosial. Di negara lain aktiviti kumpulan bermotor juga wujud seperti di Amerika Utara tetapi mereka tidak berlumba di jalan awam dan mengganggu orang awam.

Kebelakangan ini Mat Rempit dikaitkan dengan pelbagai jenayah lain seperti ragut, pergaduhan, pergaulan bebas antara lelaki dan perempuan dan yang terbaru pembunuhan. Saban hari cerita mengenai Mat Rempit dipaparkan di akhbar dan kaca televisyen. Terdapat banyak kes yang melibatkan Mat Rempit seperti merogol, memukul orang, merompak dan seumpamanya.

Budaya Mat Rempit menular dengan begitu cepat yang berkemungkinan besar disebabkan oleh banyak faktor, antaranya adalah suasana persekitaran yang berubah secara mendadak terutamanya dengan pengaruh media massa dan elektronik yang saban hari memaparkan tentang sukan bermotor seperti perlumbaan Motor GP, *Sprint*, Formula 1, A1 dan

seumpamanya, eksploitasi terhadap wanita melalui iklan motosikal dan kereta serta kebebasan remaja yang keterlaluan yang banyak mempengaruhi pemikiran golongan muda terutama yang baru meningkat remaja.

Pada hari ini, aktiviti lumba haram telah tersebar ke kawasan kampung dan Felda. Jika kita berada di kampung kita akan dapat saksikan budak-budak kampung sekarang ini semuanya mahu menunjukkan kehandalan untuk menjadi Mat Rempit. Mereka seringkali menunggang secara berkumpulan dan merbahaya serta membuat bising di malam hari. Kes-kes kecurian motosikal juga semakin menjadi-jadi sejak akhir-akhir ini.

Fenomena ini juga cepat berkembang selari dengan perkembangan jaringan jalan raya yang semakin baik di Malaysia. Malaysia dikatakan mempunyai jaringan jalan raya yang terbaik di Asia Tenggara selepas Singapura.

Analisis secara deskriptif dan inferensi menjelaskan bahawa keputusan kajian ini menunjukkan perlumbaan haram diadakan dalam berbagai bentuk, bukan sahaja melibatkan kepantasan tetapi juga melibatkan aspek kemahiran dan keberanian. Perlumbaan masa kini lebih mencabar dan tertumpu di lereng-lerang bukit, selekoh-selekoh tajam dan kawasan berbahaya. Lebih mencabar lagi apabila perlumbaan diadakan tanpa menyalakan lampu hadapan. Bagi sesetengah pelumba, berlumba sewaktu kesesakan lalulintas dianggap sebagai sesuatu yang seronok kerana mereka boleh mempamerkan kehebatan mengendalikan motosikal kepada pengguna jalan raya yang lain.

Menurut laporan polis, aktiviti mat rempit tidak tertumpu di satu-satu kawasan atau negeri, malah didapati aktiviti ini dilaporkan berlaku hampir di seluruh negara. Pihak polis trafik telah membahagikan kawasan perlumbaan kepada beberapa zon iaitu zon tengah, zon utara, zon selatan, zon Sabah dan zon Sarawak. Zon yang paling banyak sekali kes adalah zon tengah dan utara iaitu meliputi negeri-negeri seperti Selangor, Kuala Lumpur, Melaka, Perlis, Kedah, Pulau Pinang dan Perak. Di Lembah Kelang, aktiviti perlumbaan haram dilaporkan berlaku di sekitar Kuala Lumpur iaitu di Jalan Sultan Ismail, Jalan Ipoh, Chow Kit dan Bangsar (Berita Harian, 25 April 2000). Selain kawasan tersebut, kawasan popular lain ialah Jalan Raja Laut, Jalan Bukit Bintang, Jalan Duta, Lebuhraya Mahameru, Jalan Cheras, Balakong, Lebuhraya Sungai Besi, Kajang, Lebuhraya Kuala Lumpur-Klang, Lebuhraya Damansara Puchong dan Lebuhraya Ampang-Gombak. (Berita Harian, 14 April 2000; Harian Metro, 4 September 1999). Selain itu, perlumbaan haram juga ketara di negeri-negeri lain seperti di Jalan Tun Razak dan Jalan Bukit Piatu Melaka, sekitar bandar Kuala Terengganu, Muar dan Seremban (Berita Harian, 22 September 1999; The Sun, 22 September 1999).

Bagi membendung gejala ini, pihak Polis DiRaja Malaysia (PDRM) dan Jabatan Pengangkutan Jalan (JPJ) telah bekerjasama dengan menjalankan operasi-operasi penangkapan pesalah-pesalah jalan raya, khususnya pelumba haram. Antara operasi-operasi yang telah dijalankan ialah Operasi Krismas (27 Disember 1999), Operasi Lumba Haram, Operasi Khas dan Operasi Bersepadu Nyah 11 (The Sun, 27 Disember 1999; News Strait Times, 6 September 1999 & 22 Mei 2000). Pada tahun 1998 terdapat sebanyak 1,361 kes saman perlumbaan haram dikenakan dan pada tahun 1999 jumlah kes saman adalah 751 kes sementara dari Januari sehingga Jun 2000 sebanyak 437 saman telah dikenakan.

Daripada jumlah tersebut seramai 216 remaja telah ditahan reman dan sehingga pertengahan tahun 2000 seramai 110 remaja telah ditahan dibawah akta yang sama (Berita Harian, 27 Mei 2000).

Antara kesan utama dari gejala ini ialah kemalangan, kecederaan dan kematian. Terdapat beberapa kes yang dilaporkan oleh media yang menunjukkan perlumbaan haram membawa kepada kemalangan yang mengerikan. Misalnya kemalangan yang menimpa seorang anggota polis trafik (Koperal Raof) sewaktu membuat serbuan ke atas pelumba haram. Akibatnya beliau mengalami cacat penglihatan sepanjang hayat kerana dilanggar oleh pelumba haram. Kes kedua dilaporkan di Kuala Terengganu apabila empat remaja terbunuh setelah motosikal mereka bertembung antara satu sama lain dalam satu perlumbaan. Selain kemalangan dan kecederaan, aktiviti ini sering dikaitkan dengan berkembangnya kes-kes jenayah lain seperti mencuri, merompak, pergaduhan, pengedaran dan penagihan dadah, seks bebas dan seumpamanya.

Bagi menjelaskan fenomena gejala sosial seperti ini, pelbagai huraian tentang perilaku non-konformis golongan remaja Malaysia telah dikemukakan oleh pakar-pakar. Antaranya ialah faktor psikologikal seperti kekecewaan hidup dan keterlepasan kawalan kuasa *id* serta faktor sosial seperti keadaan keluarga, kawasan perumahan, pengaruh media massa dan pengaruh rakan sebaya (Kandiah, 1983; Cho Kah Sin & Ismail Muhammad Salleh, 1992; Shamsuddin A. Rahim & Iran Herman, 1993 dan Shamsuddin A. Rahim, 1994). Selain itu, kajian yang dilakukan oleh Maura O'Kette (1995) telah menunjukkan pelaku-pelaku masalah sosial terdiri daripada individu-individu yang mempunyai masalah dari segi personaliti, sosiologikal dan psikologikal.

Daripada tinjauan kajian lepas setakat ini, belum ada kajian yang bersifat saintifik dilakukan untuk memahami budaya asing ini. Jadi persoalan-persoalan di atas masih belum terjawab sepenuhnya. Laporan yang dibuat oleh pihak media lebih berasaskan kepada sumber-sumber sekunder seperti laporan polis dan temubual saksi yang melihat perlumbaan. Oleh itu kajian saintifik yang berasaskan sumber utama (mat rempit) amat penting untuk memahami keadaan ini dengan lebih mendalam lagi.

Terdapat beberapa teori yang boleh menghuraikan fenomena ini iaitu personaliti, teori psikoanalisis, dan teori pembelajaran sosial. Misalnya Eysenck (1964), telah mengemukakan tiga jenis dimensi personaliti iaitu extroversi lawan introversi (E), neurotisme lawan emosi stabil (N) dan psikotisme lawan kawalan impuls (P). Schultz dan Schultz (1998) ada menyatakan bahawa mereka yang mempunyai tret personaliti E yang tinggi adalah ekstrovert iaitu yang lebih kepada dunia luar, suka bersosial, mengikut kehendak hati, dominan dan introvert pula berkelakuan sebaliknya. Manakala, Eysenck dan Wilson (1976), menyatakan ekstrovert (E) adalah bagi individu yang suka bersosial, bertenaga, suka bergaul, tidak runsing, impulsif, asertif, aktif secara fizikal dan optimistik manakala introvert pula bersikap lebih senyap, pasif, berhati-hati, bertimbang rasa, boleh dipercayai, aktif secara mental dan pesimistik.

Pada asasnya, dimensi-dimensi yang telah dibuat oleh Eysenck berkaitan personaliti individu sebenarnya lebih kepada teori yang mengaitkannya dengan tingkah laku jenayah. Penjenayah dikatakan lebih

cenderung mendapat markah tertinggi dalam skala E,P dan juga N (Eysenck, 1964,1970 & 1977 dalam Rushton & Chrisjohn, 1981).

Dari perspektif pembelajaran, Bandura (1977) telah mengemukakan teori ini dan mendefinisikannya sebagai interaksi hubungan yang berbeza dengan peneguhan yang berbeza melalui interaksi individu dengan orang lain yang diteguhkan bagi menghasilkan pembelajaran tingkah laku devian dan bukan devian (Pagelow, 1984). Bandura (1977) menggambarkan tingkah laku manusia sebagai timbal balik iaitu tingkah laku manusia adalah dikawal oleh individu melalui proses kognisi dan juga persekitaran melalui kejadian-kejadian yang berbentuk rangsangan sosial. Ciri penting dalam teori Bandura ialah pembelajaran melalui pemerhatian. Beliau menyatakan bahawa manusia belajar melalui peneguhan vikarius iaitu pembelajaran sesuatu tingkah laku manusia dihasilkan daripada pemerhatian tingkah laku individu lain dan juga akibat daripada bertingkah laku sedemikian.

Berdasarkan kepada beberapa teori personaliti di atas, teori tiga dimensi personaliti yang diutarakan oleh Eysenck adalah paling berkaitan dengan fenomena perlumbaan haram. Ini kerana orang yang terlibat dalam perlumbaan haram adalah agak berlainan sifat dan personaliti mereka dari kebanyakan orang yang tidak terlibat dalam aktiviti ini. Adalah dijangkakan bahawa kebanyakan pelumba mempunyai personaliti jenis extrovert dan neurotik iaitu gemar kepada perkara atau aktiviti luar yang mencabar, suka mengambil risiko dan sering melanggar undang-undang.

Punca keterlibatan individu dalam aktiviti perlumbaan haram telah dikaji dalam dua perspektif iaitu faktor psikologikal dan sosiologikal. Aspek-aspek yang dikaji bagi faktor psikologikal ialah *self-esteem* dan bagi faktor sosiologikal ialah keadaan keluarga, pengaruh rakan sebaya, pengaruh media massa dan pengaruh ganjaran. Kekerapan keterlibatan individu dalam aktiviti perlumbaan pula dikaji berdasarkan beberapa demografi personal pelumba seperti umur, taraf pemilikan lesen memandu dan taraf pendidikan.

Objektif Kajian

Kajian ini adalah bertujuan meneliti *trend* perlumbaan haram yang dikaitkan oleh pemboleh ubah demografi seperti siapa terlibat, kekerapan keterlibatan, bila, bagaimana dan berapa ramai yang terlibat. Selain itu kajian ini juga bertujuan melihat perkaitan antara keterlibatan perlumbaan dengan personaliti-personaliti tertentu.

Hipotesis Kajian

Berdasarkan kajian-kajian lepas dan beberapa tori yang dikemukakan di atas maka kajian ini mencadangkan beberapa hipotesis sebagai panduan dalam menjawab beberapa persoalan asas kajian ini.

1. Terdapat hubungan di antara kekerapan perlumbaan dengan faktor-faktor demografi seperti bangsa, lesen memandu, pendidikan, tempat tinggal, umur pelumba dan pengaruh rakan dalam perlumbaan haram.

2. Terdapat hubungan di antara dimensi ekstroversi (E), neurotisme (N) dan Psikotisme (P) dengan kekerapan keterlibatan diri dalam perlumbaan haram.
3. Terdapat hubungan dengan kekerapan keterlibatan dalam perlumbaan haram dengan *self-esteem*.
4. Terdapat kesan pengaruh rakan sebaya dan keadaan keluarga dan pengaruh media masa dalam keterlibatan remaja dalam perlumbaan haram.

METOD

Secara keseluruhannya, kajian ini melibatkan dua jenis penggunaan metod iaitu secara survei dan pemerhatian.

Tempat dan Sampel Kajian

Kajian ini dilakukan di sekitar Lembah Kelang, khususnya di Jalan Raja Laut, Jalan Ipoh, Jalan Kuching, Cheras, Klang dan Jalan Tunku Abdul Rahman. Kajian survei ini melibatkan seramai 96 orang pelumba lelaki yang berbeza dari segi etnik dan umur telah dilakukan. Subjek kajian dipilih melalui persampelan bertujuan. Selain itu, kaedah *snow ball* juga digunakan untuk mendapatkan subjek kajian. Pengkaji diperkenalkan kepada sampel kajian oleh subjek-subjek yang sebelumnya bagi mendapatkan kerjasama daripada responden ekoran daripada sikap syak wasangka yang kuat terhadap orang luar. Seramai 49 subjek terdiri daripada etnik Melayu, 30 Cina, 10 India dan 7 orang terdiri daripada lain-lain bangsa. Purata umur keterlibatan perlumbaan adalah antara 15-35 tahun dan majoriti keterlibatan diri adalah antara 15-25 tahun. Manakala pemerhatian dilakukan di tempat-tempat perlumbaan untuk memerhatikan tingkah laku pelumba dan penonton. Daripada pemerhatian, aktiviti ini melibatkan lelaki dan jumlahnya berbeza antara 2-50 orang, bergantung kepada perlumbaan.

Prosedur Kajian

Dalam kajian ini *rapport* sangat penting. Apabila subjek sudah menunjukkan kesediaan memberi kerjasama, soalan telah diberikan kepada subjek. Subjek telah diberikan saguhati sebagai tanda penghargaan di atas kerjasama yang telah diberikan. Manakala pemerhatian dijalankan pada setiap malam minggu seperti hari Jumaat, Sabtu dan Ahad. Namun begitu, ianya bergantung kepada cuaca, masa perlumbaan dan jadual masa pengkaji. Maklumat mengenai perlumbaan diperolehi daripada pelumba-pelumba haram yang tidak terlibat lagi, pelumba haram yang masih terlibat, pihak polis dan hasil maklumat daripada orang ramai. Pemerhatian telah dilakukan jika berlangsungnya aktiviti perlumbaan haram di kawasan berkenaan. Jika tiada aktiviti perlumbaan haram, kawasan lain akan dikunjungi.

Alat Kajian

Terdapat dua bahagian dalam soal selidik kajian survei. Bahagian pertama terdiri daripada soalan berkenaan dengan maklumat peribadi dan beberapa soalan mengenai perlumbaan haram. Bahagian kedua pula terdiri daripada 90 soalan mengenai personaliti individu. Soalan personaliti mengandungi 3 dimensi iaitu ekstroversi-introversi (E-I), neurotisme-stabiliti (N-E) dan psikotisme-stabiliti (P). Jawapan Ujian EPQ berdasarkan dikotomi dua pilihan jawapan sama ada 'Ya' atau 'Tidak'. Jawapan 'Ya' akan diberikan satu markah dan sifar bagi jawapan 'Tidak'.

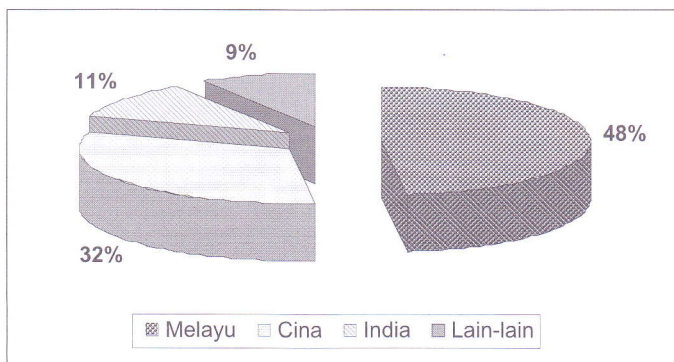
Dari segi kebolehpercayaan alat ujian, hasil kajian mendapati alat ujian EPQ mempunyai reabiliti yang tinggi dan dianggap baik. Ujian ke atas 43 subjek dengan menggunakan kaedah uji-uji semula mendapati nilai kebolehpercayaan adalah tinggi iaitu lebih 0.5.

Ketika pemerhatian, pengkaji cuba menjalinkan hubungan yang baik dengan pelumba-pelumba haram bagi mendapatkan kepercayaan dan kerjasama mereka dalam kajian ini. Setelah mereka menunjukkan komitmen yang baik, borang soal selidik diedarkan di tapak-tapak perlumbaan. Sesi temuduga juga dijalankan ke atas mereka yang terlibat. Data-data yang dikumpul kemudian dianalisis dengan menggunakan program SPSS. Jenis statistik yang digunakan adalah Korelasi Pearson, Ujian-t dan Ujian *Analysis of Variance* (ANOVA).

KEPUTUSAN

Berdasarkan pemerhatian penyelidik dan kajian ini, statistik deskriptif digunakan bagi menghuraikan tentang latar belakang responden dari segi umur, tempat tinggal, bangsa, tahap pendidikan, pendapatan bulanan, taraf pemilikan lesen dan umur ketika kali pertama terlibat dalam kegiatan lumba haram. Secara ringkasnya taburan perlumba haram mengikut demografi ditunjukkan dalam rajah 1, 2 dan 3 di bawah.

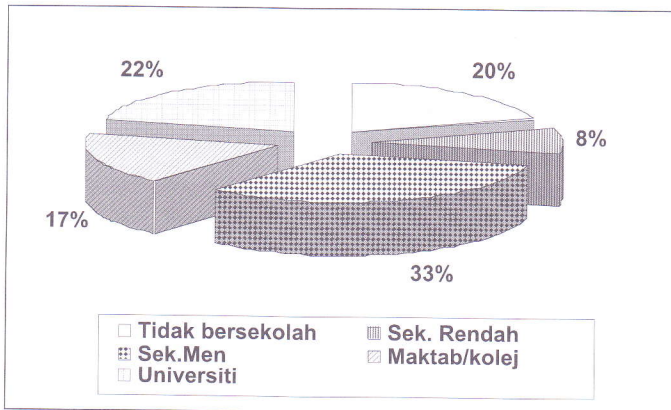
Rajah 1
Pembahagian subjek mengikut bangsa

Rajah 2
Pembahagian subjek mengikut umur

Rajah 3
Tahap Pendidikan Subjek

Hasil kajian menunjukkan 50% adalah terdiri daripada mereka yang berumur antara 18 tahun hingga 22 tahun, diikuti 37% yang berumur antara 23 tahun hingga 27 tahun. Manakala subjek yang berumur antara 28 tahun hingga 32 tahun dan 13 tahun hingga 17 tahun masing-masing dengan 11% dan 3%. Kebanyakan pelumba yang terlibat dalam aktiviti perlumbaan haram tinggal di kawasan bandar. Majoriti kaum yang terlibat dalam kegiatan ini adalah daripada kaum Melayu iaitu 48% diikuti kaum Cina 32%, India 11% dan lain-lain kaum 9%.

Mereka yang terlibat dalam kegiatan lumba mempunyai tahap pendidikan yang berbeza-beza. Kajian mendapati, subjek yang menerima pendidikan sehingga tahap sekolah menengah mempunyai peratusan yang tinggi keterlibatannya iaitu 38% diikuti pelajar universiti iaitu 22%. Subjek yang tidak mendapat sebarang pendidikan juga turut terlibat iaitu 20%. Manakala mereka

yang berpendidikan sehingga peringkat maktab atau kolej dan sekolah rendah masing-masing adalah 17% dan 8%.

Latar belakang subjek dari segi ekonomi juga turut dikaji. Kajian mendapati mereka yang berpendapatan kurang daripada RM600 sebulan mempunyai peratusan keterlibatan yang paling tinggi iaitu 43%. Manakala peratusan mereka yang berpendapatan RM601 hingga RM1000 sebulan ialah 26%, diikuti RM1001 hingga RM2000 ialah 15%, RM2001 hingga RM3000 ialah 11% dan RM3000 ke atas adalah 5%. Di antara kesemua subjek ini, terdapat sekumpulan pelumba tidak memiliki lesen sama ada kelas B, B1 atau B2. Namun ia hanya melibatkan segelintir pelumba sahaja iaitu 8% berbanding mereka yang mempunyai lesen yang sah iaitu 92%.

Kajian mendapati, umur subjek ketika kali pertama melibatkan diri dalam kegiatan lumba haram adalah dalam lingkungan umur 15 tahun hingga 17 tahun iaitu sebanyak 54%. Manakala mereka yang berumur antara 18 tahun hingga 20 tahun adalah 35% diikuti umur 12 tahun hingga 14 tahun 9% dan 2% adalah mereka yang berumur antara 21 tahun hingga 23 tahun.

Hubungan Antara Keterlibatan Dalam Perlumbaan Dengan Personaliti dan Faktor Lain

Hipotesis yang dibina telah diuji dengan menggunakan statistik analisis varian (ANOVA) dan Korelasi Pearson. Keputusan mendapati terdapatnya hubungan di antara kekerapan menyertai perlumbaan dengan tret eksroversi iaitu ($r=0.204$, $k<0.05$). Bagi personaliti Neurotik, keputusan menunjukkan ($r=0.21$, $k<0.05$). Bagi tret, psikotik keputusan mendapati korelasi adalah tidak signifikan iaitu ($r=0.13$, $k>0.05$). Keputusan menunjukkan terdapatnya hubungan yang positif di antara jumlah kekerapan penyertaan diri dalam perlumbaan dengan jumlah kemalangan yang dialami oleh pelumba haram ($r=0.257$, $k<0.05$). Keputusan seterusnya menunjukkan terdapat hubungan di antara faktor *self-esteem* dengan kekerapan keterlibatan dalam perlumbaan haram ($r=0.227$, $k<0.05$).

Hipotesis seterusnya adalah bertujuan untuk melihat hubungan di antara keadaan keluarga dengan kekerapan keterlibatan dalam perlumbaan haram. Keputusan mendapati keadaan keluarga tidak mempunyai hubungan dengan kekerapan keterlibatan dalam perlumbaan haram ($r=0.154$). Dari aspek pengaruh rakan sebaya dan hubungannya dengan kekerapan keterlibatan dalam perlumbaan haram, keputusan mendapati wujud hubungan positif yang signifikan antara pengaruh rakan sebaya dengan kekerapan keterlibatan dalam perlumbaan haram ($r=0.344$). Keputusan juga menunjukkan faktor ganjaran mempunyai hubungan yang positif dengan kekerapan penglibatan dalam perlumbaan haram ($r=0.226$).

Sementara itu metod analisis Ujian-t telah digunakan untuk melihat taraf pemilihan lesen dengan penglibatan dalam perlumbaan haram. Hipotesis seterusnya bertujuan untuk membandingkan aspek tahap pendidikan keterlibatan dalam perlumbaan haram. Keputusan mendapati, tiada perbezaan di antara pelumba berpendidikan tinggi dengan pelumba berpendidikan rendah dari segi kekerapan keterlibatan dalam perlumbaan haram dengan $F(9,96)=595$, $k<0.05$).

PERBINCANGAN

Kebanyakan yang terlibat dalam perlumbaan haram adalah kaum Melayu dan ini bertepatan dengan apa yang dilaporkan oleh pihak polis trafik. Selain itu kebanyakan pelumba adalah berasal dari bandar atau tinggal di sekitar bandar dan pinggir bandar. Di kawasan bandar, unsur hiburan terlalu banyak dan perlumbaan merupakan satu bentuk hiburan bagi mereka yang tidak berminat dengan aktiviti lain. Tambahan pula aktiviti ini melibatkan pertaruhan, tidak seperti hiburan jenis lain yang tidak menjanjikan keuntungan. Dari aspek taraf pendidikan kebanyakan subjek terdiri daripada berbagai-bagai lapisan tahap pendidikan seperti pelajar sekolah menengah, kolej dan universiti. Hal ini membawa implikasi bahawa tingkah laku devian atau pelanggaran undang-undang tetap dilakukan oleh mereka yang berpendidikan tinggi.

Dari segi umur pertama kali terlibat dalam perlumbaan haram ialah antara 15-17 tahun. Manakala purata umur pelumba yang masih aktif ialah sekitar 19-22 tahun. Hal ini bertepatan sebagaimana yang disarankan oleh French, West dan Elander (1993) iaitu terdapat peningkatan kemalangan di kalangan pemandu muda. Manakala kajian oleh Maycock et al. (1993) mendapati pemandu muda lebih suka melanggar undang-undang jalan raya seperti memandu laju dan berkecenderungan berlumba untuk menunjukkan kehebatan.

Aspek kedua penting yang dikaji dalam kajian ini ialah personaliti pelumba-pelumba haram. Andaian utama ialah adakah mereka mempunyai personaliti tertentu yang sepunya. Keputusan kajian ini mendapati para pelumba haram di Malaysia mempunyai dua jenis tret personaliti iaitu Ekstroversi dan Neurotisme. Selain itu analisis korelasi juga dibuat ke atas pemboleh ubah jumlah saman dan pengalaman ditahan polis dengan personaliti psikotisme menunjukkan terdapat perhubungan yang signifikan iaitu ($r=0.35$, $k<0.01$), yakni jumlah saman yang diterima sepanjang perlumbaan berhubung dengan positif dengan personaliti psikotik.

Keputusan kajian menunjukkan subjek yang terlibat dalam perlumbaan haram mempunyai profil personaliti Extraversi dan Neurotisme dan sebahagian kecil mempunyai personaliti Psikotik. Mengikut teori jenayah yang dikemukakan oleh Eysenck (1964, 1970 & 1977; dalam Rushton & Chrisjohn, 1981), penjenayah dan pelanggar undang-undang cenderung mendapat markah yang tinggi terutama dalam skala E dan P.

Keputusan yang menunjukkan terdapat hubungan antara tret E dan kekerapan penyertaan dalam perlumbaan haram jelas menunjukkan personaliti jenis ini mungkin menjadi pengaruh utama kepada keterlibatan dalam perlumbaan haram. Tret personaliti ini dikatakan suka menurut kehendak hati dan unsur-unsur luar walaupun perkara itu adalah tidak baik. Hal ini selaras dengan kajian Levonian (1969) yang mendapati bahawa wujudnya hubungan positif antara personaliti pemandu dan pelanggaran (violations) undang-undang jalan raya. Beliau mendapati personaliti jenis E mementingkan kepuasan diri dan tidak memikirkan kepentingan orang lain. Kajian oleh Hilvaki et al. (1989) juga mendapati beberapa tret personaliti yang dikaitkan dengan kemalangan jalan raya. Antara tret itu ialah tidak runsing, suka mengembara, mengikut keinginan hati dan tidak menghiraukan bahaya. Kesemua ciri ini biasanya

terdapat dalam tret extroversi. Eysenck dan Eysenck (1975) pula mendapati terdapat hubungan di antara tret extroversi dengan pelanggaran peraturan dalam kajiannya terhadap 937 orang pelajar lelaki di sebuah kolej.

Keputusan menunjukkan terdapatnya hubungan antara jenis personaliti Neurotik dengan kekerapan menyertai kegiatan berlumba. Personaliti N merujuk kepada individu yang murung, stress, tidak rasional, cemas dan sentiasa tegang dalam hidup (Schultz & Schultz, 1998). Hilvaki et al. (1989) berpendapat orang berpersonaliti N adalah tidak yakin, murung, hypokondria dan memendam perasaan. Kadang-kadang orang jenis ini melakukan aktiviti di luar jangkaan seperti pelanggaran undang-undang untuk melepaskan perasaan mereka. Bagaimanapun kajian ini gagal menunjukkan perhubungan antara personaliti jenis psikotisme dengan penyertaan diri dalam perlumbaan haram walaupun tret personaliti ini merujuk kepada tindakan agresif, anti sosial, zalim, tegas dan tidak sensitif (Schultz & Schultz, 1998).

Faktor keyakinan diri (*self-esteem*) telah berhubung secara positif dengan kekerapan berlumba menunjukkan orang yang suka berlumba mempunyai ciri-ciri kepercayaan kepada diri sendiri yang tinggi. *Self-esteem* merupakan kepercayaan dan keyakinan dalam diri. Justeru individu yang memiliki *self-esteem* yang tinggi dijangka akan lebih cenderung untuk melibatkan diri dalam melakukan aktiviti yang mencabar seperti kerap berlumba. Menurut Worchel et al. (2000) orang yang mempunyai *self-esteem* yang tinggi akan cenderung melibatkan diri dalam aktiviti yang berisiko tinggi. Risiko sebagai motivasi kepada mereka untuk menunjukkan kehebatan. Begitu juga dengan dapatan kajian Covington (1986) yang mendapati *self-esteem* yang tinggi diperolehi dari mereka yang sering melakukan aktiviti melanggar undang-undang.

Motif utama mereka adalah untuk mencari keseronokan tanpa berfikir panjang. Ianya berkait dengan tingkah laku untuk mencari keseronokan yang sensasi (*sensation seeking*). Semakin kuat keinginan mencari keseronokan maka semakin rendah kawalan dalaman.

Kajian ini juga telah gagal menunjukkan wujudnya hubungan antara keadaan keluarga dengan keterlibatan dalam perlumbaan haram. Hal ini sekali gus menjelaskan keadaan keluarga bukanlah faktor penting kepada keterlibatan mereka dalam perlumbaan haram. Faktor yang paling ketara ialah rakan sebaya iaitu semakin kuat pengaruh rakan sebaya semakin kerap mereka terlibat dalam kumpulan lumba haram. Banyak kajian lepas memperlihatkan keputusan yang sama. Misalnya kajian Akers (1997) mendapati pengaruh rakan sebaya adalah faktor utama kepada keterlibatan remaja dalam aktiviti berisiko tinggi. Hal ini kerana mereka mudah menerima andaian yang salah dari kalangan mereka.

Selain itu, kajian ini memperlihatkan tentang pengaruh media juga berhubung dengan kekerapan menyertai perlumbaan haram. Hal ini selaras dengan perkembangan sukan perlumbaan motosikal dan kereta yang begitu meluas di media, secara tidak langsung mempengaruhi mereka untuk mencuba dan merasai sendiri keseronokan berlumba walaupun dengan cara 'haram'.

Kajian ini turut menunjukkan hubungan antara faktor ganjaran dengan kekerapan penglibatan dalam aktiviti perlumbaan haram. Ganjaran yang dimaksudkan boleh berupa bentuk material seperti seperti wang, dadah, arak atau wanita dan bukan bentuk material seperti pengiktirafan kewibawaan. Hal ini telah ditunjukkan oleh Akers (1997) iaitu pembentukan jenayah merupakan antisipasi di antara ganjaran dan kos. Semakin tinggi ganjaran maka semakin tinggilah tingkah laku itu akan diulangi.

Cadangan-Cadangan ke Arah Mengurangkan Kegiatan Perlumbaan Haram

Memandangkan gejala perlumbaan haram semakin menular dalam masyarakat sekarang, langkah-langkah yang sewajarnya patut diambil bagi membendung gejala ini daripada merebak dengan lebih teruk lagi. Adalah diakui bahawa aktiviti ini memang sukar dibanteras, tetapi “kalau tidak dipecahkan ruyung manakan dapat sagunya”. Antara langkah bagi mengurangkan gejala ini ialah:

1. Menyediakan kawasan atau litar perlumbaan secara percuma.
2. Meningkatkan serbuan dan penguatkuasaan.
3. Penarikan lesen memandu atau menunggang.
4. Hukuman yang setimpal.
5. Intipan dan siasatan yang berterusan.
6. Menerapkan kesedaran dalaman.
7. Kementerian Belia dan Sukan mencari jalan terbaik untuk mengisi masa remaja.
8. Media juga boleh memainkan peranan dengan cara mempamerkan gambar-gambar ngeri kemalangan akibat perlumbaan haram.
9. Ibu bapa perlu mengawasi anak-anak dan pergaulan anak-anak.

KESIMPULAN

Secara kesimpulannya kajian ini telah memperlihatkan bahawa terdapat beberapa faktor yang mendorong remaja terjebak dalam perlumbaan haram motosikal. Faktor-faktor itu dibahagikan kepada dua aspek iaitu psikologikal dan sosiologikal. Faktor psikologikal adalah *self-esteem* dan aspek personaliti seperti Ekstroversi dan Neurotisme sementara faktor sosiologikal merupakan pengaruh media dan desakan rakan sebaya. Kesemua faktor ini didapati berhubung dengan positif dengan penyertaan diri remaja dalam perlumbaan motosikal haram. Bagaimanapun dapatan kajian ini mungkin ada kelemahan misalnya skop yang tidak begitu menyeluruh di semua kawasan perlumbaan yang dijangka kerap. Malah terdapatnya kemungkinan bias pemerhati dan laporan sendiri (*self-report*) yang tidak tepat daripada responden.

RUJUKAN

- Akers, R. L. 1997. *Criminological Theories: Introduction and Evolution*. Los Angeles.
- Bandura, A. 1977. *Social Learning Theory*. Englewood Cliffs. Prentice-Hall.
- Berita Harian. 22 September 1999.
- Berita Harian. 14 April 2000.
- Berita Harian. 25 April 2000.
- Berita Harian. 27 Mei 2000.
- Cho Kah Sin and Ismail Muhd Salleh. (eds). 1992. *Caring Society: Emerging Issues and Future Direction. Ma/aysia*. Institute of Strategic and International Studies.
- Covington. J. 1986. Self-Esteem and Deviance: The Effects of Race and Gender. *Criminology*, 24: 105-138.
- French, D., West, R. & Elander, J. 1993 Behavioral Correlates Of Individual Differences in Road Traffic Crash Risk: An Examination Of Methods and Findings. *Psychological Bulletin*. 113: 279-294.
- Eysenck, H. J. 1964. *Crime and Personality*. London: Routledge and Keagan Paul.
- Eysenck, H. J. & Eysenck, S. B. G. 1975. *Manual of the EPQ (Eysenck Personality Questionnaire)*. San Diego, CA: Educational and Industrial Testing Service.
- Eysenck, H. J. & Wilson, G. D. 1976. *Text Book of Human Psychology*. Great Britain: MTP
- Harian Metro. 4 September 1999.
- Hivalki et al. 1989. A Sixteen-Factor Personality Test F or Predicting Automobile Driving Accidents Of Young Drivers. *Journal of Personality and Individual Differences*, 413-417. Imitation of Aggressive Model. *Journal of Abnormal Psychology*, 63: 575-582.
- Kandiah, M. 1983. Juvenile Rule-Breaker: Patterns in Their Social Background and Rehabilitation Approaches. *Jurnal Kebajikan Masyarakat*, 4 (1): 6-23.
- Levonian, E. 1969. Personality Characteristics of Juvenile Driving Viotators. *Accident Analysis and Prevention* 1: 9-16
- Maura O' Keefe. 1995. Predictors of Child Abuse in Maritally Violent Family. *Journal of Interpersonal Violence*, 10 (1): 3-21.
- Maycock, G. & Lockwood, C. R. 1993. The Accident Liability of British Car Drivers. *Transport Reviews*. 13: 231-245.
- News Strait Times. 6 September 1999.
- News Strait Times. 22 Mei 2000.
- Pagelow, M. D. 1984. *Family Violence*. London: Eager Publisher. Perkara 279.
- Rushton, J. P. & Chrisjohn, R. D. 1981. Extraversion, Neuroticism, Psychoticism, and Self-Reported Delinquency: Evidence From Eight Separate Samples. *Personality and Individual Differences*, 2: 11-20.
- Shamsudin A Rahim. 1994. *Tingkah laku lepak di kalangan remaja: Kajian Semenanjung Malaysia*. Universiti Kebangsaan Malaysia: Pusat Teknologi Pendidikan.